

Vol wendingen tussen het absurde en de werkelijkheid

Het lijkt lange tijd een half ironisch, half melancholisch verhaal over een man die dapper tracht stand te houden in een wereld vol vooroordelen, kuiperijen en schijnheiligheid.

Maar gaandeweg wordt zonneklaar dat deze man symbool staat voor de wijze waarop overheid en bedrijfsleven omspringen met de bevolking van Groningen, als economisch- en eigenbelang het win-

Fictie

Jan Mulder: 'Liefde en aardbevingen'. Uitg. De Bezige Bij, €19,99. ****

nen van rechtvaardigheid en menselijkheid. In een slothoofdstuk vol donderende woede schetst Jan Mulder (1945) de nakende toekomst

van Groningen: vrijwel alle mensen vertrokken, op de schotsen tussen het ingezakte land alleen nog duizenden windmolens. In een onnavolgbare stijl vol symbolische verwijzingen en wonderlijke invallen laat Mulder zijn vertelster Ocktie praten over de film die zij maakt over haar oom Wee. 'Muurvast in de echt verbonden' met de streng gelovige Albertine zoekt hij zijn weg door het

leven in het fictieve dorp Huile. Geniet van Bach, kijkt met onschuldig plezier naar ontluikende meisjes en takelt respectvol de vele zelfmoordenaars in het dorp uit putten en kolken. In soms kernachtige, dan weer barokke taal laveert Mulder in een verhaal vol verrassende wendingen tussen het absurde en de werkelijkheid.

Sonja de Jong

Regionaal **13**

Uit

Josee Selbach met haar Abdallah.

FOTO SUHAILA SAHMARANI

Ervaringen uit twee werelden

'Wat een rijkdom om te kunnen leven in twee culturen', schrijft Josee Selbach in haar persoonlijke boek 'Mijn eiland in de Nijl'. Hierin vertelt ze over haar relatie met de Nubische Abdallah, met wie ze in 1995 trouwde maar pas sinds drie jaar echt samenwoont in Egypte.

Aan Selbachs huidige bestaan op het eiland Sehil, zo'n drie kilometer ten zuiden van de Egyptische handelsstad Aswan, gaat een heel leven vooraf. Ze werkt in Nederland jarenlang als verpleegkundige, trouwt, scheidt van haar man en gaat werken bij het Groninger Museum. Tijdens een vakantie in Egypte in 1992 ontmoet ze Abdallah. In 1995 neemt ze een sabbatical en het stel trouwt in Egypte. Volgens reist ze 23 jaar lang elke drie maanden naar Sehil. Ze verdiept zich in de islam, helpt mee aan de ontwikkeling van hun stuk land, waakt over de gezondheid van haar man en 'staat haar mannetje' als sterke vrouw in een islamitische cultuur.

Non-fictie

Josee Selbach: 'Mijn eiland in de Nijl'. Uitg. Nobelman, €19,95.

Abdallah komt ook wel eens naar Nederland. Als Josee een keer vol verwachting op Schiphol staat, wordt ze gespot door Joris Linssen van 'Hello Goodbye' en komt haar romantische verhaal op tv, waar ze nog jarenlang reacties op zal krijgen.

Verhuizen

In 2015 hakt ze de knoop door en besluit ze te verhuizen naar het eiland in de Nijl. Nu, drie jaar later, is er een boek waarin ze haar herinneringen van de afgelopen jaren deelt en de lezer een kijkje gunt in haar nieuwe leven. Selbach: „Ik wilde heel graag mijn ervaringen uit die twee totaal verschillende werelden delen. Het moest een leesbaar boek worden voor iedereen: mensen die geïnteresseerd zijn

in andere culturen, reizigers, en iedereen die houdt van een ontspannen moment op de bank en een persoonlijk verhaal.” Het vrije maar ook gestructureerde leven dat ze op het eiland leidt, bevat goed. „Ik geniet van het verzorgen van de vijf honden, het snijden van het gras voor de schapen, van Arabisch leren. Van het snoeien en schoonmaken van groenten en het koken voor genoeg mensen, omdat je nooit weet wie er allemaal mee-eet. Waar ik het meest van geniet? Bovenal van het samenzijn met Abdallah en het werken op het land. Het maakt eigenlijk niet uit waar ik mee bezig ben, de natuur geeft je alles wat goed is voor geest en lichaam.”

Maaïke Staffhorst

Fictie

Lara Taveirne: 'Kerkhofblommenstraat'. Uitg. Prometheus, €19,99. ***

Haar verhaal speelt zich af in Vlaanderen begin twintigste eeuw en haar woordkeus is daar helemaal op aangepast, met woorden als struwelen, elletuten en kabberdoestje. In die zin is 'Kerkhofblommenstraat' van Lara Taveirne (1983) bijzonder knap geschreven. Maar toch dringt de vraag zich op: wie zit er dik honderd jaar later te wachten op een fel-realistische smartlappenroman à la 1900? En zou een rijk meisje van vijftien destijds van haar ouders zomaar twee maanden vrij hebben mogen nemen van het internaat, om die tijd te midden van de ongeschoolde, armetierige bloemenkweeksters op het chrysantenveld te helpen? Dat meisje is Arabella. Opgegroeid met een uiterst afstandelijke moe-

der en een vader die haar in alles haar zin geeft, besluit zij opeens dat zij de maanden september en oktober wil gaan werken op het bloemenveld waar de chrysanten voor Allerheiligen worden opgekweekt. Tussen de arbeidersvrouwen ontdekt zij meer geheimen dan haar lief is.

Taveirne schildert de kweeksters in felle kleuren: kijvend, maar ook als slachtoffer van rijke heren die hun bezwangeren. Voor Arabella gaat een wereld open. De schrijfster weet mooi de sfeer van rond 1900 op te roepen. Maar los daarvan reikt haar verhaal nauwelijks dieper dan het eerste het beste keukenmeidenromannetje.

Sonja de Jong

Verhalen

Martin Michael Driessen: 'Mijn eerste moord'. Uitg. Van Oorschot, €19,99. ****

Waarom het uit 1876 daterende verhaal 'Aquis Submersus' van Theodor Storm (1817-1888) in deze bundel is opgenomen is niet duidelijk. Oké, het is vertaald door Martin Michael Driessen (en bijzonder goed ook), maar het typisch 19e-eeuwse verhaal vol noodlot en romantiek kan verhaaltechnisch niet tippen aan de overige verhalen in dit boek die Driessen (1954) zelf schreef. Een vreemde eend in de bijt.

Gelukkig nemen de eigen verhalen van Driessen, die in 2017 de ECI Literatuurprijs won met 'Rivieren', het leeuwendeel van de bundel in beslag.

En het is wederom een puur genot om zijn teksten te lezen. Zijn taal is als altijd soepel en trefzeker,

zonder een woord te veel en de opbouw van de verhalen is steeds boeiend en verrassend. Zoals 'Orfeus' waarin een vrouw een zeiltochtje maakt met een man die kort daarvoor gestorven is. Ook in 'Dodendansjes', een serie van drie korte verhalen over de dood die mensen een loer draait, laat Driessen zien dat een goed kort verhaal meer inhoud kan hebben dan menige dikke roman. Driessen is een taalkunstenaar pur sang, die geen moeilijke zinsconstructies of woorden nodig heeft om indruk te maken. Zijn taal is zo glashelder, de beelden die hij oproept zo raak, dat je bijna vergeet hoe weergaloos knap het is.

Sonja de Jong

Biografie

Jeroen Thijssen: 'Johannes van Dam - De biografie'. Uitg. NwAdam, €24,99. ***

'Ik ben geen betweter. Ik weet dat ik het beter weet', is een bekende uitspraak van de naar eigen zeggen beste culinaire journalist die ons land ooit gekend heeft. Johannes van Dam is dus zeker wel een biografie waard. Maar of hij zo vreselijk blij zou zijn geweest met dit boek is de vraag. Jeroen Thijssen is zonder meer grondig te werk gegaan. Hij heeft talloze mensen gesproken en veel archieven geraadpleegd. Maar toch krijg je niet het gevoel dat je Van Dam heel goed leert kennen. Er moet meer achter deze 'beste culinaire journalist ooit' hebben gezeten dan het beeld dat door dit boek naar voren komt. Het beeld van een eenzame, depressieve mopperkont, die de waarheid naar zijn

hand zette als het hem in een beter daglicht zette en die restaurants liet sidderen als hij binnenkwam voor een recensie.

Buitengewoon irritant zijn de talloze herhalingen die Thijssen de revue laat passeren. Als op pagina 133 (!) voor de zoveelste keer wordt gemeld dat Joosje Noordhoek de hartsvriendin is van Van Dam, krijg je de neiging het boek boos weg te gooien. En dat is bepaald niet de enige herhaling. Denkt hij echt dat de lezer niets kan onthouden?

Toch is het wel een aardig tijdsdocument, dat je in ieder geval een klein kijkje in het leven van deze bijzondere man geeft.

Hanneke van den Berg